

Bruksela, dnia 17.6.2015 r.
COM(2015) 297 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96

1. WPROWADZENIE

Rozporządzenie (WE) nr 762/2008¹ w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury zostało przyjęte przez Parlament Europejski i Radę w dniu 9 lipca 2008 r. Artykuł 11 stanowi, co następuje: „W terminie do dnia 31 grudnia 2011 r., a następnie co trzy lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające na temat danych statystycznych zestawianych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności na temat ich przydatności i jakości. Takie sprawozdanie obejmuje również analizę stosunku kosztów do korzyści wprowadzonego systemu gromadzenia i opracowywania danych statystycznych oraz wskazuje najlepsze praktyczne sposoby zmniejszenia obciążenia państw członkowskich oraz poprawy użyteczności i jakości danych”.

2. ZAKRES I TREŚĆ

W rozporządzeniu wymaga się przekazywania danych obejmujących cztery obszary, a mianowicie:

- a) roczną produkcję akwakultury (wyrażoną w wielkości i wartości jednostkowej);
- b) roczny wkład do chowu materiału pochodzenia naturalnego (wyrażony w wielkości i wartości jednostkowej);
- c) roczną produkcję wylęgarni i podchowalni;
- d) strukturę sektora akwakultury.

Dane należy przekazywać corocznie, z wyjątkiem informacji o strukturze, które przekazuje się co trzy lata. Pierwszym rokiem, w odniesieniu do którego należało przesłać dane (rokiem referencyjnym), był rok 2008, a miały one być przekazane Eurostatowi do dnia 31 grudnia 2009 r. W rozporządzeniu przewidziano możliwość przesunięcia w czasie przez państwa członkowskie wdrożenia niektórych lub wszystkich wymogów rozporządzenia lub uzyskania odstępstwa od nich. Siedmiu państwom członkowskim przyznano okres przejściowy w celu wdrożenia rozporządzenia: Republika Czeska musiała przekazać dane po raz pierwszy za rok referencyjny 2009, Portugalia za rok 2010, a Niemcy, Grecja, Austria, Polska i Słowenia za rok 2011². Trzem państwom członkowskim (Austrii, Republice Czeskiej i Luksemburgowi) przyznano odstępstwa w odniesieniu do danych do roku referencyjnego 2011, tak że nie przekazywały one żadnych informacji (w przypadku Luksemburga) lub przekazywały jedynie dane szacunkowe dotyczące niektórych kategorii danych zamiast pełnych sprawdzonych danych statystycznych.³ Dane dotyczące produkcji w sektorze akwakultury z Belgii (lata 2010–2012), Danii (rok 2011), Niemiec (lata 2011, 2012), Estonii (rok 2012), Litwy (lata 2010–2012), Austrii (lata 2011, 2012), Słowenii (lata 2011, 2012), Finlandii (lata 2011, 2012) i Islandii (rok 2012) zawierają wiele wartości poufnych. Państwa mogą zgłosić dane jako poufne, jeżeli można racjonalnie założyć, że ujawnienie takich danych mogłoby umożliwić identyfikację atrybutów poszczególnych podmiotów. Tak więc w przypadku gdy zagregowane na poziomie krajowym dane dotyczące

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie przekazywania przez państwa członkowskie statystyk w dziedzinie akwakultury, uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 788/96: Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 1–13.

² Decyzja Komisji 2010/76/UE z dnia 9 lutego 2010 r. przyznająca okres przejściowy w celu wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008.

³ Decyzja wykonawcza Komisji 2011/626/UE z dnia 22 września 2011 r. przyznająca odstępstwo od wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 762/2008.

akwakultury mogą ukazać wielkość produkcji lub wartość pojedynczych przedsiębiorstw, dane te zostają oznaczone jako poufne i nie mogą być publikowane przez Komisję Europejską.

2.1 Gromadzenie danych i ich źródła

W większości państw członkowskich dane gromadzi się, przeprowadzając co roku pełny spis zarejestrowanych producentów sektora akwakultury z wykorzystaniem kwestionariuszy rozsyłanych pocztą lub drogą elektroniczną. Prawie wszystkie państwa włączyły do prawa krajowego wymogi w zakresie gromadzenia danych dotyczących europejskiej akwakultury. Rejestracja przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury jest wymogiem przewidzianym w unijnym prawodawstwie w zakresie zdrowia zwierząt⁴. Zgodnie z przekazywanymi informacjami liczba przypadków braku odpowiedzi jest na ogół na niskim poziomie w wielu państwach członkowskich, a władze stosunkowo łatwo docierają do podmiotów przekazujących dane. Niektóre państwa członkowskie twierdzą, że korzystają z informacji administracyjnych dotyczących branży. W kilku państwach urzędy weterynaryjne i departamenty ds. rybołówstwa współpracują w zakresie weryfikacji danych rejestrowych i składanych deklaracji.

2.2 Systemy gromadzenia danych w państwach członkowskich

Poniższe sekcje poświęcone poszczególnym państwom opracowano na podstawie najnowszych rocznych sprawozdań dotyczących zastosowanych metod na potrzeby danych statystycznych w dziedzinie akwakultury (za lata referencyjne 2013–2011) przesłanych przez państwa członkowskie Komisji Europejskiej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 762/2008. Sekcje te nie odzwierciedlają stanowiska Komisji Europejskiej.

Belgia

Belgijski urząd statystyczny przekazuje dane dotyczące akwakultury Eurostatowi. Kwestii danych statystycznych w dziedzinie akwakultury nie reguluje żadne prawo krajowe. Populacja, z której dobrano próbę, obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane przez Federalną Agencję ds. Bezpieczeństwa Łańcucha Żywnościowego. Duża część produkcji Belgii jest przeznaczana do zarybiania lub na potrzeby wędkarstwa sportowego a nie na sprzedaż, więc dane statystyczne Eurostatu jej nie uwzględniają. Ze względu na małą wielkość produkcji Belgia może przedstawiać skrótove dane szacunkowe dotyczące całości produkcji.

Bułgaria

Bułgarska Krajowa Agencja ds. Rybołówstwa i Akwakultury prowadzi krajowy rejestr obiektów akwakultury i wymaga od przedsiębiorstw przekazywania rocznych danych statystycznych dotyczących produkcji i sprzedaży. Źródła danych są regularnie wzajemnie weryfikowane w celu kontroli ich poprawności. Dane są również weryfikowane przez inspektorów tej agencji w czasie wizyt kontrolnych.

⁴ Dyrektywa Rady 2006/88/WE z dnia 24 października 2006 r. w sprawie wymogów w zakresie zdrowia zwierząt akwakultury i produktów akwakultury oraz zapobiegania niektórym chorobom zwierząt wodnych i zwalczania tych chorób (Dz.U. L 328 z 24.11.2006) oraz decyzja Komisji z dnia 30 kwietnia 2008 r. wdrażająca dyrektywę Rady 2006/88/WE w odniesieniu do informacyjnej strony internetowej udostępniającej drogą elektroniczną informacje na temat przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury oraz zatwierdzonych zakładów przetwórczych (Dz.U. L 138 z 28.5.2008, s. 12–20).

Republika Czeska

Ministerstwo Rolnictwa zbiera dane na potrzeby rozporządzenia (WE) nr 762/2008 od producentów sektora akwakultury i Czeskiego Związku Wędkarskiego. Ministerstwo Rolnictwa i czeski urząd statystyczny sprawdzają dane i przekazują je Eurostatowi. Nie dokonuje się szacowania danych.

Dania

Duńska Agencja ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Ministerstwie Żywności, Rolnictwa i Rybołówstwa gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Dane dotyczące produkcji przy pierwszej sprzedaży są zbierane ze wszystkich komercyjnych obiektów produkcyjnych sektora akwakultury. W systemie tym ujęto wszystkie podmioty sektora i nie stosuje się żadnych technik wrywkowych. Chociaż w przeszłości zgłaszano przybliżone liczby sprzedawanych młodych osobników w oparciu o masę w relacji pełnej, od 2012 r. rejestrowane są faktyczne liczby.

Niemcy

Dane są dostarczane do Federalnego Biura Statystycznego (Destatis) za pośrednictwem urzędów statystycznych krajów związkowych, które przeprowadzają pełny spis wielkości produkcji przy pierwszej sprzedaży w odniesieniu do wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw sektora akwakultury. Wartość produkcji szacuje się na podstawie próby obejmującej do 500 przedsiębiorstw. Brakujące dane dotyczące wartości produkcji są szacowane na podstawie średnich ważonych odnoszących się do grup gatunków (np. łososiowatych, karpowatych).

Estonia

Estoński urząd statystyczny gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Gromadzenie danych wiąże się z badaniem wszystkich przedsiębiorstw, których główna lub drugorzędna działalność obejmuje komercyjną hodowlę ryb, zarybianie i turystykę rybacką. Badanie obejmuje komercyjną produkcję, hodowlę, sprzedaż oraz produkcję pośrednią i konsumpcję. Dane te są potwierdzane i weryfikowane w oparciu o dane dotyczące zarybiania pochodzące z Ministerstwa Środowiska. Estonia zauważyła konkretny problem związany z podwójnym liczeniem produkcji sprzedawanej między gospodarstwami.

Irlandia

Irlandzka Rada Rybołówstwa Morskiego (Irish Sea Fisheries Board – Bord Iascaigh Mhara) jest odpowiedzialna za gromadzenie danych i przekazywanie ich Eurostatowi. Odsetek braku odpowiedzi wynosi około 20%. Brakujące dane są szacowane na podstawie ekspertyzy i średnich danych z ostatnich pięciu lat z uwzględnieniem rzeczywistych tendencji regionalnych. W przypadku podmiotów uporczywie nieprzekazujących informacji dane uzyskuje się w sposób pośredni od innych agencji. Dokładność danych trudniej osiągnąć w przypadku przedsiębiorstw, których działanie wykracza poza obszar jednej jurysdykcji – stwierdzono przypadki podwójnego liczenia.

Grecja

Grecki urząd statystyczny (ELSTAT) gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Dane dotyczące produkcji przy pierwszej sprzedaży są gromadzone dzięki prowadzeniu pełnego spisu. Coroczna aktualizacja rejestru przedsiębiorstw zapewnia objęcie spisem całego sektora. Odsetek

przypadków braku odpowiedzi zmalał z 3% w 2011 r. do 1,6% w 2013 r. Brakujące wartości imputowano.

Hiszpania

Dział Generalny ds. Statystyki Ministerstwa Środowiska i Spraw Rolnych i Morskich (MAGRAMA) gromadzi dane i przekazuje je Eurostatowi. Badanie obejmuje wszystkie aktywne obiekty akwakultury w ramach pełnego spisu i jego wiarygodność uważana jest za wysoką. W regionie Galicja prowadzone są dodatkowe losowania warstwowe wśród producentów omułków, przy czym poziom ufności wynosi 95%. Dane są monitorowane pod kątem ich spójności z danymi przekazanymi w latach poprzednich. W przeszłości w Hiszpanii odnotowano konkretny problem związany z przypisywaniem cen i dokładnych współczynników przeliczeniowych (liczba osobników do ton żywej wagi) do ilości złowionych ryb dzikich wprowadzanych do cyklu produkcyjnego. Problem ten rozwiązano w 2012 r.

Francja

Dyrekcja ds. Rybołówstwa Morskiego i Akwakultury (DPMA) w Ministerstwie ds. Ekologii, Zrównoważonego Rozwoju i Energii gromadzi dane i przekazuje je Eurostatowi. Gromadzenie danych odbywa się na zasadzie corocznego badania za pośrednictwem poczty. Planuje się, że począwszy od 2015 r., dane będą gromadzone za pośrednictwem internetu. Brakujące dane uzupełnia się poprzez zastąpienie ich danymi z podobnych obiektów na tym samym obszarze geograficznym. Kontrola poprawności danych obejmuje wyszukiwanie wyjątków, wewnętrzną weryfikację danych oraz prowadzenie porównań z uprzednio przedłożonymi danymi.

Chorwacja

Dyrekcja ds. Rybołówstwa w Ministerstwie Rolnictwa wykorzystuje dzienniki pokładowe w celu corocznego gromadzenia danych w dziedzinie akwakultury. W odniesieniu do akwakultury morskiej odsetek przypadków braku odpowiedzi wśród hodowców skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych jest bardzo wysoki i brakujące wartości dla tego podsektora są szacowane. Chorwacja planuje rozwiązać problemy w zakresie jakości danych w sektorach akwakultury słodkowodnej i morskiej, wprowadzając warsztaty dla rolników.

Włochy

Ministerstwo Rolnictwa (Ministero delle Politiche Agricole Alimentari e Forestali) przekazuje dane Eurostatowi. Dane są gromadzone na poziomie regionalnym za pośrednictwem UNIMAR-u, konsorcjum spółdzielni prowadzących prace badawcze w dziedzinie rybołówstwa i akwakultury. Wszystkie obiekty akwakultury znane koordynatorowi regionalnemu stanowią docelową populację na potrzeby rocznego spisu. Wywiady przeprowadzane są na miejscu. Nie dokonuje się szacowania danych.

Cypr

Departament Rybołówstwa i Badań Morskich Ministerstwa Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Środowiska gromadzi dane i przekazuje je Eurostatowi. Gromadzenie danych odbywa się głównie w drodze spisu statystycznego, który jest uzupełniany wizytami na miejscu oraz wywiadami z dyrektorami i właścicielami przedsiębiorstw sektora akwakultury. Dodatkowe informacje pozyskuje się na podstawie pozwoleń na zarybianie stawów i torów wodnych, szczegółowych danych dotyczących wywozu oraz danych dotyczących przywozu paszy dla ryb.

Stwierdzono pewne niespójności w danych przesyłanych różnym organizacjom, lecz od 2014 r. problem ten powinien zostać rozwiązany.

Łotwa

Centralny Urząd Statystyczny gromadzi dane dotyczące akwakultury. Departament Rybołówstwa w Ministerstwie Rolnictwa ma obowiązek zapewnić spójność danych i ich przekazanie Komisji Europejskiej. Kwestionariusz trafia do wszystkich podmiotów sektora i nie dokonuje się szacowania danych.

Litwa

Centrum Informacji i Przedsiębiorczości Rolnej gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Wszystkie komercyjne obiekty produkcyjne sektora akwakultury przekazują swoje dane co pół roku. Odsetek odpowiedzi wynosi 100%.

Luksemburg

W Luksemburgu nie ma produkcji rynkowej ryb. Jedyne obiekty rybne należą do państwa i hoduje ryby tylko w celu uwolnienia ich do środowiska naturalnego.

Węgry

Główna odpowiedzialność za dane dotyczące akwakultury spoczywa na Ministerstwie Rolnictwa. Końcowe dane statystyczne przekazuje do Eurostatu węgierski główny urząd statystyczny. Poprawność danych jest kontrolowana w drodze zestawiania ich z ustalonymi wartościami minimalnymi i maksymalnymi w odniesieniu do każdego gatunku i klasy wiekowej. Stosunkowo mała populacja statystyczna umożliwia sprawdzanie wszelkich rozbieżności drogą telefoniczną. Planuje się ulepszenia w zakresie ustalania średnich cen sprzedaży w punktach pierwszej sprzedaży.

Malta

Krajowy Urząd Statystyczny (National Statistics Office – NSO) gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Mały sektor maltański składa się tylko z sześciu gospodarstw, z których pięć zajmuje się tuczem tuńczyka. Deklaracje z danymi są szczegółowo badane i wzajemnie porównywane z informacjami dotyczącymi sprzedaży ryb żywych i handlu międzynarodowego.

Niderlandy

Począwszy od roku referencyjnego 2013, dane dotyczące akwakultury są pozyskiwane przez Urząd Statystyczny Niderlandów (CBS) od Holenderskiej Organizacji Hodowców Ryb, NeVeVi, oraz z aukcji małży. Dane dotyczące wartości ostryg pochodzą z Ministerstwa Gospodarki. Nie istnieje cena rynkowa zarodków małży, która jest więc orientacyjnie oszacowana przez Holenderską Organizację Producentów Małży. Ze względu na wymogi w zakresie poufności szacunkową wartość produkcji małży podano w odniesieniu do dwóch przedsiębiorstw. Dane dotyczące struktury obiektów akwakultury są szacowane przez NeVeVi na podstawie całkowitej produkcji w podziale na gatunki i metody produkcji.

Austria

Austriacki urząd statystyczny gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Dane są gromadzone w drodze corocznego pełnego spisu przedsiębiorstw. W ciągu trzech lat od pierwszego badania odsetek odpowiedzi wzrósł z początkowego poziomu 90% do 99%. Szacowanie ceny

jednostkowej ryb do spożycia przez ludzi ma miejsce w 5–15% przypadków, w których ceny nie są znane ze względu na bezpośrednią sprzedaż przetworzonych ryb przez przedsiębiorstwa.

Polska

Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie gromadzi dane dotyczące produkcji w sektorze akwakultury i przekazuje je Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które przekazuje je do Głównego Urzędu Statystycznego. Kwestionariusz dotyczący akwakultury jest rozpowszechniany na stronach internetowych, w ramach kampanii informacyjnych i za pośrednictwem list adresowych. Szacuje się, że ma on prawie całkowity zasięg. Na jakość danych wpływ mają definicje metod produkcji i chowu określone w rozporządzeniu (WE) nr 762/2008, które różnią się od polskiej praktyki.

Portugalia

Dyrekcja Generalna ds. Zasobów Naturalnych, Bezpieczeństwa i Służb Morskich (DGRM) przekazuje dane Eurostatowi. DGRM gromadzi bezpośrednio dane dotyczące akwakultury w wodach morskich i słonawych oraz otrzymuje dane dotyczące akwakultury śródlądowej od Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów. Obszar, rodzaj i środowisko jednostek produkcyjnych w sektorze akwakultury pochodzą z rejestru administracyjnego. Wszystkie inne zmienne są gromadzone za pośrednictwem corocznego kwestionariusza pocztowego oraz, w stosownych przypadkach, osobistych wywiadów. Odsetek odpowiedzi jest wysoki w przypadku hodowli ryb, lecz w odniesieniu do produkcji małży na dnie zbiornika (małż dywanowy) konieczne są szacunki.

Rumunia

Krajowa Agencja Rybołówstwa i Akwakultury gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Wszystkie jednostki sektora akwakultury są rejestrowane i licencjonowane. Informacje dotyczące wielkości i wartości produkcji są gromadzone co miesiąc.

Słowenia

Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Żywności oraz Urząd Statystyczny Republiki Słowenii gromadzą dane i przekazują je Eurostatowi. Wszyscy komercyjni hodowcy ryb, w tym organizacje wędkarskie, które jako producenci sektora akwakultury uczestniczą w rynku akwakultury, co roku wypełniają kwestionariusze pobrane ze strony internetowej lub rozesłane pocztą. Dane, których nie można uzyskać, są imputowane na podstawie wcześniejszych danych lub zdolności produkcyjnej obiektu. W niektórych przypadkach stosuje się współczynniki przeliczeniowe, aby przeliczyć ryby patroszone lub filetowane na masę w relacji pełnej. Słowenia zwraca uwagę, że hodowcy ryb mają trudności z rzetelną sprawozdawczością w odniesieniu do ikry.

Republika Słowacka

Urząd Statystyczny Republiki Słowackiej gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Gromadzenie danych odbywa się w drodze spisu pocztowego obejmującego aktywnych, licencjonowanych producentów sektora akwakultury. Spis obejmuje wszystkie podmioty sektora i nie dokonuje się szacowania danych. Ciągłe zmiany sprawiają, że trudno jest określić ilościowo wielkość obiektów/metody.

Finlandia

W Finlandii za dane statystyczne w dziedzinie akwakultury odpowiada Fiński Badawczy Instytut Zwierząt Łownych i Rybołówstwa. Dane są gromadzone w drodze kwestionariusza statystycznego przesyłanego wszystkim jednostkom produkcyjnym znajdującym się w rejestrze sektora akwakultury. W latach 2012 i 2013 odsetek odpowiedzi wzrósł do 93% i 90% (z 75% w latach poprzednich). W odniesieniu do pozostałych podmiotów dokonano szacunków, dzieląc wyniki na warstwy i stosując współczynniki warstwowe. Część wielkości produkcji oparta jest na masie po wypatroszeniu przeliczonej na masę w relacji pełnej przy użyciu stałych współczynników przeliczeniowych. Wartość produkcji ryb przeznaczonych do spożycia jest obliczana na podstawie średnich cen producenta.

Szwecja

Krajowy Instytut Statystyczny w imieniu Szwedzkiej Rady ds. Rolnictwa gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Dane są gromadzone w drodze corocznego spisu pocztowego. Odsetek przypadków braku odpowiedzi jest niski. Wszelkie brakujące wartości są imputowane na podstawie informacji z poprzednich lat.

Zjednoczone Królestwo

Dane statystyczne w dziedzinie akwakultury są gromadzone oddzielnie przez każdy z regionalnych rządów: centrum badań nad środowiskiem, rybołówstwem i akwakulturą (Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture – CEFAS) w Anglii i Walii; szkockie służby ds. badań morskich (Marine Scotland Science – MSS) w Szkocji oraz departament rolnictwa i rozwoju wsi (Department for Agriculture and Rural Development – DARD) w Irlandii Północnej. Dane zbiorcze dla Zjednoczonego Królestwa są zestawiane w CEFAS. Przekazywanie danych jest uzależnione od współpracy sektora, którą uznano za bardzo dobrą. Dane dotyczące wielkości produkcji są gromadzone w drodze rocznego spisu wszystkich producentów, który obejmuje cały sektor. Dane dotyczące ceny jednostkowej szacowane są na podstawie ekspertyz z różnych źródeł. Średnią ważoną cenę jednostkową podaje się (w oparciu o wartość całkowitą), w przypadku gdy ceny jednostkowe różnią się w zależności od kraju i gatunku. Gromadzenie danych dotyczących wkładu do chowu materiału pochodzenia naturalnego nie jest jeszcze w pełni zgodne z wymogami rozporządzenia (WE) nr 762/2008.

Państwa EOG

Islandia

Od początku 2015 r. Islandzki Urząd Żywności i Weterynarii gromadził dane dotyczące produkcji w sektorze akwakultury, zaś islandzki urząd statystyczny przekazywał dane Eurostatowi. Gromadzenie danych odbywa się corocznie za pośrednictwem kwestionariusza internetowego. Nie stosuje się żadnych technik wrywkowych. Islandia ma szczególny problem z danymi dotyczącymi struktury sektora akwakultury, które były niedostępne przed rokiem referencyjnym 2013, więc zostały oszacowane wstecznie dla 2011 r. na podstawie całkowitej produkcji. Ponadto w ostatnich latach problemem był brak odpowiedzi. Jest nadzieja, że problem ten można rozwiązać dzięki nowemu ustawodawstwu w połączeniu z kontrolami obiektów akwakultury.

Norwegia

Dyrekcja ds. Rybołówstwa gromadzi dane i przekazuje je do Eurostatu. Wszystkie komercyjne i badawcze zakłady produkcyjne sektora akwakultury muszą przekazywać dane za pośrednictwem papierowego kwestionariusza. Brakujące wartości produkcji są imputowane na podstawie ubiegłorocznych cen. Obciążenie związane ze spełnianiem wymogów rozporządzenia (WE) nr 762/2008 jest minimalne, ponieważ organy norweskie już gromadzą te dane w innych celach.

2.3 Jakość danych

Większość podmiotów przekazujących dane informuje o uwzględnieniu całego sektora i dobrej jakości danych. Kilka państw (np. Rumunia, Łotwa) nie podaje w swoich sprawozdaniach szczegółowych informacji na temat jakości danych. Kilka innych państw wskazuje konkretne kwestie związane z jakością danych. Chorwacja wymienia brak odpowiedzi w odniesieniu do sektora skorupiaków. Portugalia informuje o niskim i niewiarygodnym odsetku odpowiedzi w odniesieniu do produkcji małży na dnie zbiornika. Problemy związane z brakującymi danymi i przypadki niskiej jakości danych wymieniają również Irlandia i Islandia. Irlandia zwraca uwagę, że poziom skuteczności pod względem odsetka odpowiedzi i jakości danych przekazanych lub oszacowanych zależy od dobrej woli podmiotów z sektora. Prawdopodobnie w większości przypadków jest to prawda, choć wiele państw ma dobre doświadczenia w zakresie współpracy z sektorem. Hiszpania i Zjednoczone Królestwo zgłaszają obawy co do wkładu do chowu materiału pochodzenia naturalnego, w odniesieniu do którego dane mogą być tylko częściowo dostępne. Wszystkie państwa, które wyraziły obawy dotyczące dostępności lub jakości niektórych swoich danych, są przygotowane do ciągłego działania na rzecz ich poprawy.

Ogólnie rzecz biorąc, wydaje się, że na poziomie zagregowanym spójność danych dotyczących produkcji sektora akwakultury przeznaczonej do spożycia przez ludzi utrzymuje się na przestrzeni lat na bardzo dobrym poziomie. Na poziomie gatunków ogólna spójność danych również wydaje się dobra. Państwa rzadko wykazują gwałtowny spadek lub wzrost produkcji określonych gatunków. Oczywiście przypadki niskiej jakości danych są rzadkie. Braki danych, oznaczające niekompletne szeregi czasowe, są dość częste. Po części może to wynikać z ustaleń przejściowych obowiązujących do 2011 r., a po części ze zgłaszania rodzajów lub grup gatunków, a nie danych szczegółowych na poziomie gatunków. W niektórych przypadkach z pewnością przydatna byłaby korekta. Ponadto wydaje się, że w wielu państwach producenci sektora akwakultury eksperymentują z nowymi gatunkami w bardzo małych ilościach. Wykorzystanie tych danych pozostaje sprawą otwartą.

Dane dotyczące produkcji ikry do spożycia przez ludzi wykazują bardzo wysoką spójność pomiędzy latami na poziomie gatunku i państwa. Niektóre szeregi czasowe nadal są krótkie, co wynika z odstępstw obowiązujących w latach 2008–2010.

Wydaje się, że jakość danych dotyczących wkładu do chowu materiału pochodzenia naturalnego jest raczej niska. Dane te są bardzo zróżnicowane w odniesieniu do niemal wszystkich gatunków i we wszystkich państwach. Chociaż różnice w tych danych częściowo można wytłumaczyć zróżnicowaniem naturalnej obfitości ikry pozyskanej z natury, to duże różnice rok do roku nie wydają się w pełni uzasadnione. Brakuje również wielu danych, a niektóre szeregi czasowe są zbyt krótkie, aby można było przeprowadzić analizę spójności danych. Dalsze wytyczne i definicje danych oczekiwanych w tej pozycji mogą przyczynić się do poprawy jakości danych.

We wszystkich państwach powszechnie występują również niepełne i bardzo zmienne dane na poziomie gatunku w odniesieniu do ilości ikry wyprodukowanej w wylęgarniach. Jeżeli chodzi o osobniki młode, mają miejsce znaczne wahania danych dotyczących niektórych gatunków i państw, a w przypadku innych – dane te są niepełne. W przypadku kilku państw szeregi czasowe są zbyt krótkie, aby można było przeprowadzić dalszą analizę.

3. WYKORZYSTANIE DANYCH (ROZPOWSZECHNIANIE DANYCH)

Sprawozdania państw członkowskich są dostępne w bazie danych Eurostatu zawierającej materiały do rozpowszechniania pod adresem <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Dane są również publikowane w publikacjach statystycznych Eurostatu, ostatnio w „Agriculture, forestry and fishery statistics, 2014 edition” („Statystyka rolnictwa i rybołówstwa – wydanie z 2014 r.”) (ISBN 978-92-79-43201-9). Dane gromadzone na mocy rozporządzenia mają kluczowe znaczenie dla opartego na dowodach i informacjach kształtowania polityki zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym. Informacje o wielkościach produkcji i tendencjach w sektorze akwakultury nabierają coraz większej wagi w kontekście wznowionych wysiłków na rzecz zrównoważonego rozwoju tego sektora w ramach wspólnej polityki rybołówstwa. Dane ilościowe są szczególnie istotne w odniesieniu do sporządzania wieloletnich krajowych planów rozwoju zrównoważonego sektora akwakultury. Dane publikowane na mocy rozporządzenia zapewniają osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki, przemysłowi i społeczeństwu obywatelskiemu przyjęty zbiór danych referencyjnych, które są pomocne w debacie na temat przyszłości produkcji sektora akwakultury.

4. OPLACALNOŚĆ

Oplacalność gromadzenia danych dotyczących akwakultury na mocy rozporządzenia (WE) nr 762/2008 została poddana ocenie w ramach sprawozdań krajowych dotyczących zastosowanych metod za rok 2013 w odniesieniu do lat 2009–2013. Dwadzieścia siedem państw odpowiedziało na pytania dotyczące opłacalności. Jeżeli chodzi o koszt produkcji w ujęciu pieniężnym, sześć państw zgłosiło niskie koszty, trzy państwa – koszty niskie do średnich, dwanaście państw – średnie koszty, jedno państwo – koszty średnie do wysokich, a dwa państwa – wysokie koszty. Przeważająca większość państw zaspokaja również krajowe potrzeby w zakresie danych dotyczących akwakultury zebranych na potrzeby rozporządzenia (WE) nr 762/2008. W sumie 20 państw zgromadziło dane obejmujące ponad 50% sektora, przy czym 15 państw przekroczyło 80%, zaś siedem państw osiągnęło poziom od 95% do 100%. Siedem państw nie odpowiedziało na to pytanie.

Kilka państw zaproponowało usprawnienia, których celem jest zmniejszenie obciążenia wynikającego z rozporządzenia (WE) nr 762/2008, w szczególności pod względem poprawy współpracy z innymi zainteresowanymi stronami w zakresie normalizacji wymogów dotyczących przekazywania danych, przede wszystkim w związku z FAO i rozporządzeniem w sprawie ram gromadzenia danych (WE) nr 199/2008. Austria chce oddzielić szczegółowe informacje na temat metod hodowli od danych dotyczących gatunków i ograniczyć gromadzenie szczegółowych danych do głównych jednostek produkcyjnych, natomiast małe jednostki zgłaszałyby tylko produkcję ogółem.

Ze sprawozdań krajowych wynika, że mniej więcej połowa państw gromadzi dane bezpośrednio od obiektów na poziomie jednostki produkcyjnej, a w pozostałych państwach kierownicy przedsiębiorstw wypełniają kwestionariusze dla wszystkich swoich obiektów. Gromadzenie danych na poziomie przedsiębiorstwa jednocześnie ułatwia gromadzenie danych na mocy

rozporządzenia (WE) nr 199/2008⁵ w sprawie ram gromadzenia danych, choć zgodnie z przekazanymi informacjami robią to tylko Bułgaria, Cypr, Finlandia, Litwa i Hiszpania. Pomysł spełnienia wymogów obu tych rozporządzeń w ramach jednej czynności gromadzenia danych może być wart dalszego zbadania, aby ograniczyć ogólne obciążenie na poziomie państwa członkowskiego.

5 WNIOSKI

Na podstawie analizy danych, które zgromadzono na mocy rozporządzenia (WE) nr 762/2008, wydaje się, że jakość danych jest dość wysoka w odniesieniu do produkcji sektora akwakultury przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w tym ikry) na poziomie zagregowanym i w odniesieniu do najważniejszych gatunków, choć w niektórych państwach szeregi czasowe dla poszczególnych gatunków są niekompletne i przydatne mogą być korekty. Dane dotyczące wkładu do chowu materiału pochodzenia naturalnego oraz produkcji ikry z wylęgarni i podchowalni są raczej niskiej jakości. Lepszą spójność wykazują dane dotyczące liczby osobników młodych, mimo że definicja osobników młodych w rozporządzeniu nie jest dokładna.

Wiele państw wysoko ocenia jakość krajowych danych dotyczących akwakultury przekazywanych Eurostatowi. Inne nie oceniają jednoznacznie jakości swoich danych, ale nie wspominają o żadnych uchybieniach. Tylko niektóre państwa przyznały, że odnotowały uchybienia wskutek trudności na poziomie krajowym albo niejasności stwierdzonych w rozporządzeniu. W kilku przypadkach rozporządzenie uważa się za rozbieżne z charakterem działalności.

W ramach sporządzania danych liczbowych dotyczących akwakultury stosuje się stosunkowo niewiele szacunków. Zdecydowana większość państw członkowskich przeprowadza coroczny spis, który obejmuje całość produkcji komercyjnej. Poza pewnymi szczególnymi przypadkami odsetek przypadków braku odpowiedzi jest na ogół niski. Przyznano jednak, że jakość i kompletność danych w dużym stopniu zależy od dobrej woli podmiotów z sektora.

Jeżeli chodzi o opłacalność, w odniesieniu do roku referencyjnego 2013 tylko cztery państwa (Niemcy, Irlandia, Grecja i Polska) stwierdziły wysoki poziom obciążenia wynikającego z rozporządzenia (WE) nr 762/2008 pod względem czasu potrzebnego na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie danych, a dwa państwa (Dania i Niemcy) oceniły koszt produkcji jako wysoki w ujęciu pieniężnym. Siedem państw stwierdziło natomiast, że obciążenie jest niewielkie zarówno pod względem czasu, jak i kosztów. Te szacunkowe oceny nie korelują z wielkością produkcji państw członkowskich. Przeważająca większość państw gromadzących dane dotyczące akwakultury na mocy rozporządzenia (WE) nr 762/2008 w znacznym stopniu zaspokaja krajowe potrzeby.

6 ZALECENIA

Komisja Europejska dąży do ciągłej poprawy jakości europejskich danych statystycznych. Jednocześnie kluczową zasadę stanowi ograniczanie obciążenia dla państw członkowskich. W tym celu, w oparciu o doświadczenia zdobyte przez lata gromadzenia danych, przewiduje się możliwość dokonania przeglądu rozporządzenia (WE) nr 762/2008, biorąc pod uwagę potrzeby

⁵ Rozporządzenie Rady (WE) nr 199/2008 z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowych ram gromadzenia danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania w sektorze rybołówstwa oraz w sprawie wspierania doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa – Dz.U. L 60 z 5.3.2008, s. 1–12.

w zakresie danych wynikające ze zmienionej wspólnej polityki rybołówstwa, oraz dostosowania wspomnianego rozporządzenia do wieloletniego programu ram gromadzenia danych. W szczególności należy znaleźć rozwiązanie problemu dotyczącego dużej ilości danych poufnych, co pozwoli na opracowywanie i wykorzystywanie zharmonizowanych danych dotyczących akwakultury na poziomie europejskim. Zbadana zostanie synergia ze standardowym kwestionariuszem dotyczącym akwakultury opracowanym przez koordynującą grupę roboczą ds. statystyk rybołówstwa.

Na poziomie państw członkowskich obciążenie związane z gromadzeniem danych dotyczących akwakultury można zmniejszyć, odchodząc od papierowych formularzy na rzecz (częściowo wstępnie wypełnionych) kwestionariuszy internetowych i częściowej automatyzacji procesu sprawdzania danych. Bułgaria z powodzeniem wprowadziła nowe formularze na potrzeby gromadzenia danych uwzględniające zarówno wymogi dotyczące danych statystycznych zawarte w rozporządzeniu (WE) nr 762/2008, jak i wymogi w zakresie danych społeczno-gospodarczych w sektorze akwakultury wynikające z rozporządzenia (WE) nr 199/2008 w sprawie ram gromadzenia danych.